

Ed.

879. Frumvarp til laga

[9. mál]

um grunnskóla.

(Eftir 2. umr. í Nd., 7. maí.)

Samhljóða þskj. 676 með þessum breytingum:

8. gr. hljóðar svo:

Nú sækir forráðamaður skólaskylds barns um tímabundna undanþágu þess frá skólasókn og færir fram knýjandi ástæður. Skal þá leitað umsagnar skólastjóra og skólanefndar, og mæli þeir aðilar samhljóða með umsókninni, getur fræðslustjóri veitt undanþágu, en skólanefnd og skólastjóri skulu fylgjast með því, að barnið stundi nám.

10. gr. hljóðar svo:

Landið skiptist í fræðsluumdæmi sem hér segir:

1. Reykjavíkumdæmi, sem tekur yfir Reykjavíkurborg.
2. Reykjanesumdæmi, sem tekur yfir Gullbringu- og Kjósarsýslu, Hafnarfjarðarkaupstað, Keflavíkurkaupstað, Grindavíkurkaupstað, Seltjarnarneskaupstað og Kópavogskaupstað.
3. Vesturlandsumdæmi, sem tekur yfir Borgarfjarðarsýslu, Akraneskaupstað, Mýrasýslu, Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu og Dalasýslu.

4. Vestfjarðaumdæmi, sem tekur yfir Austur- og Vestur-Barðastrandarsýslur, Vestur-Ísafjarðarsýslu, Ísafjarðarkaupstað, Norður-Ísafjarðarsýslu og Strandasýslu.
5. Norðurlandsumdæmi vestra, sem tekur yfir Vestur-Húnavatnssýslu, Austur-Húnavatnssýslu, Skagafjarðarsýslu, Sauðárkrókskaupstað og Siglufjarðarkaupstað.
6. Norðurlandsumdæmi eystra, sem tekur yfir Eyjafjarðarsýslu, Akureyrarkaupstað, Ólafsfjarðarkaupstað, Bolungarvíkurkaupstað, Suður-Þingeyjarsýslu, Húsvíkurkaupstað og Norður-Þingeyjarsýslu.
7. Austurlandsumdæmi, sem tekur yfir Norður-Múlasýslu, Seyðisfjarðarkaupstað, Suður-Múlasýslu, Neskaupstað, Eskifjarðarkaupstað og Austur-Skaftafellssýslu.
8. Suðurlandsumdæmi, sem tekur yfir Vestur-Skaftafellssýslu, Vestmannaeyjakaupstað, Rangárvallasýslu og Árnessýslu.

Í hverju fræðsluumdæmi skal vera fræðsluráð og fræðsluskrifstofa.

11. gr. hljóðar svo:

Fræðsluráð skal skipað sjö mönnum, og skulu fimm kjörnir af viðkomandi landshlutasamtökum, einn af skólastjórum og einn af kennarasamtökum landshlutans. Jafnmargir skulu kjörnir til vara. Um kosningu fer samkvæmt lögum og reglugerð um starfshætti landshlutasamtaka sveitarfélaga, svo og eftir reglugerð. Fræðsluráð kys sér formann og varaformann.

Í Reykjavík fer borgarstjórn með hlutverk landshlutasamtaka skv. lögum þessum, eftir því sem við á.

Í reglugerð skal kveðið á um fundarsetu skólastjóra, fulltrúa kennara og framkvæmdastjóra landshlutasamtaka, svo og annarra aðila, t. d. fulltrúa sveitarfélags, er sérstaklega á hlut að tilteknu máli. Kennarafulltrúar skulu boðaðir til funda á sama hátt og fræðsluráðsmenn og hafa sama rétt og þeir til að æskja funda í fræðsluráði.

Þessir aðilar skulu hafa málfrelsi og tillögurétt á fræðsluráðsfundum.

Fræðsluráð skulu a. m. k. einu sinni á ári halda fund með öllum skólastjórum og skólanefndarformönnum fræðsluumdæmisins.

Formaður fræðsluráðs kveður til fundar, svo oft sem þurfa þykir. Skylt er honum að kveðja ráðið saman, ef a. m. k. tveir fræðsluráðsmenn eða fræðslustjóri æskja þess. Fundur telst löglega boðaður, ef allir fræðsluráðsmenn, eða í forföllum aðalmanna varamenn, hafa verið boðaðir til hans a. m. k. tveim sólarhringum fyrir tilgreindan fundartíma. Fræðsluráð getur enga ályktun gert, nema meiri hluti þess sé á fundi. Allar ályktanir skulu ritaðar í gerðabók. Enginn fræðsluráðsmaður hefur atkvæðisrétt um þau mál, sem varða hann sjálfan, og skal hann í slíkum tilvikum víkja sæti fyrir varamanni. Verði atkvæði jöfn, ræður atkvæði formanns.

17. gr. hljóðar svo:

Í sérhverju skólahverfi skal vera skólanefnd, sem fer með málefni grunnskóla, eftir því sem lög þessi og reglugerðir nánar ákveða. Skólanefnd skal kosin til fjögurra ára í senn af hlutaðeigandi sveitarstjórn (sveitarstjórnnum), sbr. 18. grein.

Í sveitarfélagi, þar sem grunnskólar eru tveir eða fleiri, fer ein skólanefnd með málefni þeirra. Hún sér um skiptingu nemenda milli þeirra og samræmir rekstur þeirra, eftir því sem hún telur haganlegt.

Heimilt er skólanefnd eða fleiri skólanefndum sameiginlega með samþykki hlutaðeigandi sveitarstjórnar að ráða sér starfsmann, skólafulltrúa. Skólanefnd (skólanefndir) setur skólafulltrúa erindisbréf. Um embættisgengi skólafulltrúa gilda sömu reglur og um fræðslustjóra. Kostnaður við störf skólafulltrúa greiðist úr sveitarsjóði (sveitarsjóðum).

Menntamálaráðuneytið setur skólanefndum erindisbréf, er kveður nánar á um störf þeirra.

18. gr. hljóðar svo:

Skólanefndir skulu skipaðar sem hér segir:

- a) Í kaupstöðum og kaupúnahreppum með 900 íbúa eða fleiri, fimm mönnum, enda standi þau ein að skólarekstrinum.
Eigi fleiri sveitarfélög aðild að skólahverfinu, kýs hvert þeirra einn mann til viðbótar. Verði atkvæði við það jöfn, skal sveitarfélagið, þar sem skólinn er, kjósa oddamann, ef nemendur þess eru samanlagt fleiri en allra hinna. Sé svo eigi, kýs það sveitarfélag skólahverfisins, sem næstflest börn átti þar skólaárið áður en kosið er, tvo menn í skólanefnd.
- b) Í öðrum sveitarfélögum, þar sem eitt sveitarfélag er skólahverfi, þremur mönnum.
- c) Þar sem tvö sveitarfélög eða fleiri standa saman að skólahverfi með jafnri aðild árganga, kýs hvert sveitarfélag einn mann. Verði tala nefndarmanna við það jöfn, kýs það sveitarfélag tvo, er flesta nemendur átti á grunnskólastigi næstliðið skólaár, áður en kosið er.
- d) Þar sem tvö sveitarfélög eða fleiri, önnur en þau, sem um getur í a-lið, standa saman að skólahverfi með ójafnri aðild árganga, skulu þau þeirra, er hlut eiga að öllum stigum þess, kjósa tvo menn hvert í skólanefnd, en önnur einn mann. Verði atkvæði þá jöfn skal farið að sem í c-lið.

Varamenn í skólanefndum skulu jafnmargir aðalmönnum og kosnir á sama hátt. Skólanefndir skulu kjörnar í upphafi kjörtímabils sveitarstjórna.

Skólanefnd kýs sér sjálf formann og varaformann úr hópi nefndarmanna í upphafi kjörtímabils.

Flestir kennarar í skólahverfinu kjósa úr sínum hópi fulltrúa til að starfa með skólanefnd, kennarafulltrúa, og hafa þeir málfrelsi og tillögurétt á fundum.

Þar sem kennarar við grunnskóla eru frá 1—15, skal kjörinn einn kennarafulltrúi til samstarfs við nefndina. Þar sem kennarar eru 16 eða fleiri, skulu kjörnir 2 kennarafulltrúar. Varamenn kennarafulltrúa skulu jafnmargir aðalmönnum.

Í kaupstöðum með 10 000 íbúa eða fleiri getur viðkomandi bæjar- eða borgarstjórn ákveðið, að kaupstaðnum skuli skipt í hverfi í samráði við fræðsluráð. Í hverju hverfi skal vera hverfisnefnd, skipuð 5 mönnum, er fer með hlutverk skólanefndar undir stjórn fræðsluráðs. Hverfisnefnd skal kosin til fjögurra ára í senn af bæjar- eða borgarstjórn. Verkefni hverfisnefnda skulu vera hin sömu og þau verkefni skólanefnda, sem talin eru í 19. gr. Um starfshætti hverfisnefnda, boðun funda, kosningu og fjölda kennarafulltrúa og rétt skólastjóra til setu á hverfisnefndafundum gilda að öllu leyti sömu ákvæði og um skólanefndir.

Skólastjóri á rétt til setu á skólanefndarfundum og hefur þar málfrelsi og tillögurétt.

Um boðun funda og starfshætti skólanefnda gilda sömu ákvæði og um fræðsluráð. Skytt er að verða við tilmælum skólastjóra um fund í skólanefnd.

Menntamálaráðuneytið setur, að fengnum tillögum fræðsluráða og samtaka kennara á grunnskólastigi, reglur um, hvernig háttað skuli kosningu kennarafulltrúa samkvæmt þessari grein.

19. gr. hljóðar svo:

Skólanefnd skal sjá um, að öll skólaskyld börn í skólahverfinu njóti lögboðinnar fræðslu. Hún fylgist með því og stuðlar að því, að jafnan sé fyrir hendi fullnægjandi skólahúsnæði í skólahverfinu.

Nú telur sveitarstjórn, að þörf sé á byggingu nýs skólahúss, stækkun skólahúss eða verulegum endurbótum, og skal hún þá gera í samráði við fræðslustjóra tillögur til menntamálaráðuneytisins um staðsetningu skólahúss og fyrirhugaðar framkvæmdir. Ef tvær sveitarstjórnir eða fleiri standa saman að skólahverfi, skulu þær á sama hátt gera tillögu sameiginlega ásamt skólanefnd.

Ef menntamálaráðuneytið telur, að óhæfilegur dráttur sé á aðgerðum til að sjá fyrir fullnægjandi skólahúsnæði, getur það í samráði við fræðslustjóra látið

bæta úr því, sem áfátt er, á kostnað hlutaðeigandi sveitarfélaga, enda þoli málið ekki bið að dómi ráðuneytisins.

Ef samkomulag næst ekki um, hvort ráðast skuli í skólabyggingu, hvar hún skuli reist og hve stór hún skuli vera, sker menntamálaráðuneytið úr að fenginni umsögn fræðsluráðs.

Skólanefnd skal líta eftir, að skólinn hafi allan nauðsynlegan aðbúnað, svo sem húsnæði, skólalóð, leikvelli, kennslutæki og innanstokksmuni. Sér hún í samráði við skólastjóra um, að uppfylltar séu á þessum sviðum kröfur í lögum og reglugerðum, og ber ábyrgð á, að viðhald og aukning eigi sér stað eftir þörfum.

20. gr. hljóðar svo:

Skólastjóri stjórnar starfi grunnskóla í samráði við kennara undir yfirstjórn menntamálaráðuneytisins, fræðsluráðs, fræðslustjóra og skólanefndar, eftir því sem nánar segir í lögum þessum og reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim. Skyllt er öllum föstum kennurum skólans að sækja kennarafundi þá mánuði, er skóli starfar, ef fundurinn fer fram á daglegum starfstíma skóla.

Í skólum, sem eiga rétt á 8 föstum kennurum eða fleiri, auk skólastjóra, skal almennur kennarafundur í upphafi hvers skólaárs kjósa þriggja manna kennararáð, sem er skólastjóra til ráðuneytis um daglega stjórn skólans. Í öðrum skólum fer almennur kennarafundur með hlutverk kennararáðs.

Nú greinir skólastjóra og kennararáð á um meðferð tiltekins máls, og skal þá vísa málinu til skólanefndar. Ef samkomulag tekst ekki, má vísa málinu til fræðslustjóra, er fellir úrskurð um það. Ákvörðun skólastjóra gildir, uns úrskurður fræðslustjóra liggur fyrir, nema samkomulag hafi orðið um annað.

Í reglugerð, sem ráðuneytið setur að fengnum umsögnum fræðsluráða, skal nánar kveðið á um framkvæmd þessarar greinar. Þar má m. a. ákveða starfsmannafundi við heimavistarskóla.

Skólastjóri boðar til kennarafundar svo oft sem þurfa þykir, en þó eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði.

Auk þess skal boða til slíks fundar, ef þriðjungur fastráðinna kennara æskir þess.

23. gr. hljóðar svo:

Gerð skólamannvirkja er undirbúin heima í héraði af sveitarstjórn í samráði við skólanefnd og fræðsluráð, en verður að hljóta samþykki menntamálaráðuneytisins, áður en framkvæmdir hefjast.

Í hverju skólahverfi skal vera skólahúsnæði, sem fullnægir þörfum grunnskóla við þær aðstæður, sem þar eru. Við gerð eða breytingar skólamannvirkja skal m. a. tekið tillit til, hvort nemendur ganga til skóla, er ekið þangað daglega, búa þar í heimavist eða um blandað fyrirkomulag er að ræða. Menntamálaráðuneytið ákveður að fenginni umsögn hlutaðeigandi fræðsluráðs, skólanefndar og sveitarstjórna, hvaða gerð skólamannvirkja skuli reisa á hverjum stað.

Menntamálaráðuneytið lætur gera framkvæmdaáætlun um skólabyggingar fyrir allt landið.

- a) er taki til alls að 10 ára tímabils. Framkvæmdaáætlun þessa skal endurskoða svo oft, sem ástæða þykir til;
- b) árlega framkvæmdaáætlun, sem fylgi tillögum til fjárveitinga í fjárlögum. Röðun framkvæmda miðast við, hvar skólabyggingarþörf er brýnust.

Nafngift skóla er háð samþykki menntamálaráðuneytisins, að fenginni umsögn örnefnanefndar.

24. gr. hljóðar svo:

Eigi tvö sveitarfélög eða fleiri félög með sér um byggingu skólahúsnæðis með jafnri eða ójafnri aðild aldursárganga nemenda, skal, ef ekki semst um annað þeirra í milli, miða skiptingu stofnkostnaðar við eftirfarandi meginatriði:

- a) íbúafjölda,
- b) útsvarsskyldar tekjur í sveitarfélögum næstliðið ár,
- c) þann barnafjölda, sem hverju sveitarfélagi ber að senda í skólann,
- d) kennslustundafjölda samkvæmt námsskrá í þeim bekkjum, sem aðild sveitarfélags miðast við.

Sé einungis um að ræða hluta sveitarfélags, sem aðild á að skólahverfi, skal miða liði a) og b) við þann hluta.

Verði sú breyting gerð á skólahverfi, að sveitarfélag, sem þar hefur átt aðild að, tengist öðru skólahverfi, skal ríkissjóður yfirtaka hlutdeild þess í skólabyggingunni og endurselja hana nýjum aðilum eða hinum eldri að því marki, sem um semst.

Gerist sveitarfélag aðili að skólahverfi, þar sem fyrir eru skólabyggingar, sem það mun hafa not af, skal það, eftir því sem um semst, kaupa hlutdeild í þeim byggingum af þeim sveitarfélögum, sem fyrir eru, og/eða ríkissjóði, sbr. undanfarandi málsgrein.

Menntamálaráðuneytið aðstoðar við samninga um skiptingu byggingarkostnaðar, sé þess óskað, og sker úr um ágreiningsatriði.

Nú óskar sveitarfélag, að gert sé ráð fyrir aðstöðu til félagsstarfsemi eða annars slíks í skólahúsi eða í tengslum við það, og skal það þá heimilt, enda liggja fyrir umsögn skólanefndar og samþykki menntamálaráðuneytisins. Sveitarfélag greiðir stofnkostnað að því leyti, sem lög og reglugerðir ákveða ekki annað.

26. gr. hljóðar svo:

Sveitarstjórnir ákveða í samráði við hlutaðeigandi skólanefnd, hvaða sérfræðingar skuli annast hönnun skólabygginga, þ. e. undirbúningsvinnu og áætlanagerð, þar með gerð uppdráttar.

Menntamálaráðuneytið skal, þegar ástæða þykir til, efna til almennrar samkeppni um uppdrætti að ákveðinni tegund skólamannvirkja miðað við breytilegar stærðir skóla og ólíkar aðstæður í landinu.

27. gr. hljóðar svo:

Sveitarstjórn getur ákveðið listskreytingu skólamannvirkja með samþykki menntamálaráðuneytisins, og telst kostnaður, sem af því leiðir, til stofnkostnaðar. Má verja í þessu skyni fjárhæð, er nemur allt að 2% af áætluðum stofnkostnaði skólamannvirkis, miðað við reglur byggingadeildar ráðuneytisins.

29. gr. hljóðar svo:

Dagleg umsjón og umráð skólamannvirkja, sem eru sameign ríkis og sveitarfélaga, skulu vera í höndum skólanefndar og skólastjóra, sem fara að því leyti með umboð sveitarstjórnar og menntamálaráðuneytis.

Heimilt er sveitarstjórn að ráðstafa skólahúsnæði eða hluta þess til æskulýðsstarfsemi, íþróttastarfsemi og almennrar félagsstarfsemi í þágu íbúa byggðarlagsins. Slíkt er þó aðeins heimilt, að hvorki brjóti í bága við skólahald né aðra notkun skólahúsnæðis samkvæmt lögum.

Skólanefnd getur heimilað að fengnu samþykki hlutaðeigandi sveitarstjórnar og menntamálaráðuneytisins, að skólahúsnæði sé utan venjulegs skólatíma notað til gistingar og veitingarekstrar.

31. gr. hljóðar svo:

Í grunnskóla, sem á rétt á 10 kennurum eða fleiri í fullu starfi, auk skólastjóra, ræður menntamálaráðuneytið yfirkennara. Um embættisgengi yfirkennara gildir hið sama og um skólastjóra.

Starf yfirkennara skal auglýst á sama hátt og gerist um störf skólastjóra og kennara.

Hlutaðeigandi skólanefnd, svo og skólastjóri og kennararáð skulu láta menntamálaráðaneytinu í té umsagnir um umsóknir þær, er berast um stöðu yfirkenn-

ara. Verði þessir aðilar sammála um að mæla með ákveðnum umsækjanda, er ráðuneytinu skylt að fara eftir því.

Þar sem grunnskóli starfar í tveimur eða fleiri einingum, sem aðstæðna vegna eru ekki í sama byggðarlagi, er menntamálaráðuneytinu heimilt, að fenginni tillögu skólanefndar, að ráða yfirkennara, þótt forsendur þær, sem greindar eru í 1. mgr., séu ekki fyrir hendi.

Yfirkennari er staðgengill skólastjóra og vinnur undir stjórn hans að skólastjórnarstörfum.

Menntamálaráðuneytið ákveður lágmarkskennsluskyldu yfirkennara miðað við stærð skóla.

Í skólum, sem hafa færri kennara en um getur í málsgrein, fer sá kennari með skólastjórn í forföllum skólastjóra, er hann kveður til. Sé þó fyrirsjáanlega um að ræða lengri forföll en tvo mánuði, gerir skólanefnd tillögu til menntamálaráðuneytisins um ráðningu í starfið.

Yfirkennari er ríkisstarfsmaður, og tekur hann laun samkvæmt launakerfi þeirra.

34. gr. hljóðar svo:

Ráðuneytið ræður, setur eða skipar skólabryta til forstöðu mótuneytis í heimavistarskóla samkvæmt tillögum skólastjóra og skólanefndar.

Heimilt er skólanefnd að setja skilyrði um menntun eða starfsþjálfun skólabryta.

Skólabrytar eru ríkisstarfsmenn.

Skólastjóri ræður með samþykki skólanefndar stunda- og forfallakennara við grunnskóla með færri nemendum en 30, svo og aðstoðarstarfsfólk í mótuneyti.

Sveitarstjórn ræður húsvörð grunnskóla, ef hún telur þörf á. Skal hann ráðinn að fenginni tillögu skólanefndar og skólastjóra. Þá ræður sveitarstjórn einnig annað starfsfólk grunnskóla en það, sem tilgreint er í 1. og 4. málsg. r.

Æski starfsmaður, er heyrir undir ákvæði þessi, eigi endurráðningar, ber honum að tilkynna það þeim aðila, er réð hann til starfsins, eigi síðar en 1. júní. Æski ráðningaraðili á sama hátt breytinga á ráðningarkjörum eða á ráðningu í starf, skal hann tilkynna það þeim, er starfinu hefur gegnt, fyrir sama tíma, ella telst sá, sem fyrir er í starfinu, endurráðinn næsta skólaár.

36. gr. hljóðar svo:

Þegar kennari nær 55 ára aldri, minnkar kennsluskylda hans um $\frac{1}{6}$, og er hann nær 60 ára aldri, minnkar kennsluskylda hans enn um $\frac{1}{6}$ af fullri kennsluskyldu.

Til þess að öðlast þennan rétt þarf 20 ára kennsluferil.

37. gr. hljóðar svo:

Í grunnskóla skal kennsla falin föstum kennurum, eftir því sem við verður komið, og stundakennurum að öðru leyti. Menntamálaráðuneytinu er heimilt að ráða í einni eða fleiri kennslugreinum kennara fyrir tvo eða fleiri grunnskóla samtímis til þess að fullnægja kennsluþörf, ef ekki er fullt verkefni fyrir hann við einn skóla.

Um réttindi kennara til að kenna í grunnskóla eða einstökum bekkjum hans skal ákveðið í lögum um menntun og réttindi kennara.

Skólastjóri við heimavistargrunnskóla er jafnframt heimavistarstjóri. Heimilt er menntamálaráðuneytinu þó, ef skólastjóri æskir, að ráða sérstakan heimavistarstjóra, enda fullnægi hann skilyrðum um uppeldismenntun.

Í heimavistum skal daglegt eftirlit og umsjón nemenda jafnframt vera í höndum kennara, fóstra eða annarra starfsmanna með uppeldismenntun, sem menntamálaráðuneytið viðurkennir. Menntamálaráðuneytið setur reglugerð um störf og starfslið í heimavistum og aðbúnað nemenda þar.

Við heimavistarskóla geta fóstrur/fóstrar og aðrir starfsmenn með uppeldismenntun sótt um skipan í starf sitt eftir tveggja ára starfsreynslu.

44. gr. hljóðar svo:

Við ákvörðun daglegs og vikulegs starfstíma nemenda í grunnskóla skal þess gætt, að hann fari í heild (kennslutími, stundahlé og sjálfsnám utan kennslustunda) ekki fram yfir hæfilegt vinnuálag miðað við aldur nemenda og þroska. Vikulegur kennslutími á hvern nemanda í grunnskóla skal vera sem næst þessi:

- a) í 1. bekk, 880 mínútur;
- b) í 2. bekk, 960 mínútur;
- c) í 3. bekk, 1080 mínútur;
- d) í 4. bekk, 1280 mínútur;
- e) í 5. bekk, 1360 mínútur;
- f) í 6. bekk, 1400 mínútur;
- g) í 7. bekk, 1440—1480 mínútur;
- h) í 8. bekk, 1440—1480 mínútur;
- i) í 9. bekk, 1440—1480 mínútur;

Í 1.—6. bekk er skólastjóra með samþykki fræðslustjóra heimilt að lengja eða stytta vikulegan kennslutíma nemenda um allt að 40 mínútur frá framangreindum ákvæðum. Skal þá hvors tveggja gætt, að heildartímafjöldi nemenda skólans það skólaár fari sem minnst fram yfir ákvæðin og að samanlagður kennslutímafjöldi nemenda á skólaferli þeirra á umræddu skólastigi verði sem næst ákvæðunum.

Um lengd kennslustunda fer eftir ákvörðun skólastjóra. Eigi má þó samfelld kennslustund vera lengri en 80 mínútur og eigi að jafnaði skemmri en 20 mínútur. Meðallengd kennslustunda í grunnskóla telst vera 40 mínútur.

Stundarhlé í grunnskóla skulu að jafnaði vera 15 mínútur á móti hverjum 100 mínútum, sem kenndar eru.

45. gr. hljóðar svo:

Í grunnskóla skal jólaleyfi veitt frá og með 21. desember til og með 3. janúar og páskaleyfi frá pálmásunnudegi til og með þriðjudags eftir páska. Að öðru leyti skulu leyfis dagar ákveðnir í reglugerð.

48. gr. hljóðar svo:

Í 7.—9. bekk grunnskóla skulu deildir eigi vera færri en aldursflokkar þeir, sem sækja þessa bekk skólans.

Til þess að 8.—9. bekk grunnskóla verði haldið uppi í skólahverfi, má meðalfjöldi nemenda í deild ekki vera minni en 12, nema að fenginni heimild menntamálaráðuneytisins.

51. gr. hljóðar svo:

Kennslu samkvæmt 50. gr. skulu njóta:

- a) börn, sem að dómi sálfræðipjónustu og annarra sérfræðinga skortir hæfileika til að stunda venjulegt grunnskólanám;
- b) börn, sem að dómi skólalæknis hafa eigi heilsu eða önnur líkamleg skilyrði til að stunda venjulegt grunnskólanám;
- c) börn, sem að dómi sálfræðipjónustu og annarra sérfræðinga eiga við að etja hömlur, einkum í máli og lestri, sem valda því, að tvísýnt er um árangur venjulegrar bekkjarkennslu;
- d) börn, sem að dómi sálfræðipjónustu og annarra sérfræðinga eiga við svo mikil aðlögunarvandamál að stríða, að þau eiga ekki samleið með venjulegum nemendum;
- e) börn, sem af öðrum ástæðum þurfa sérstakrar aðstoðar við að dómi sálfræðipjónustu og annarra sérfræðinga, þar með talin seinþroska börn.

54. gr. hljóðar svo:

Nemendum ber að hlíta fyrirmælum kennara og starfsfólks skóla í öllu því, er skólann varðar, fara eftir skólareglum og temja sér þrúðmannlega framkomu.

Nú veldur nemandi verulegri truflun í kennslustund og lætur ekki skipast við áminningu kennara, og er þá kennara heimilt að vikja honum úr kennslustund.

Ef nemandi reynist verulega áfátt í hegðun, ber kennara að leita orsaka þess. Í ljósi fenginna upplýsinga skal hann í viðtali við nemandi og forráðamenn hans, ef við á, leitast við að fá bætt úr því, sem áfátt er.

Nú ber viðleitni kennara skv. 3. mgr. ekki árangur, og skal hann þá vísa málinu til meðferðar skólastjóra, sem kannar málið frá öllum hliðum. Ef meðferð hans leiðir ekki til viðunandi ástands, vísar skólastjóri málinu til sérfræðilegrar meðferðar fræðsluskrifstofu.

Meðan mál skv. 4. mgr. eru óútkljáð, getur skólastjóri vísað nemandi úr skóla um stundarsakir, enda tilkynni hann forráðamönnum nemandi og fræðslustjóra tafarlaust þá ákvörðun.

Fræðslustjóri tekur þá málið til meðferðar í samráði við skólanefnd og sálfræðiþjónustu, sbr. 67. gr.

Ákveða skal nánar í reglugerð um framkvæmd þessarar greinar.

57. gr. hljóðar svo:

Próf í grunnskóla skulu að jafnaði framkvæmd af kennurum skólans, sbr. þó 58. gr. Kennarar skulu gefa vitnisburði í lok hvers skólaárs eða námsáfangs. Vitnisburðir skulu færðir í prófbók skólans og í einkunnabækur nemenda.

Óheimilt er að veita upplýsingar um vitnisburði nemenda öðrum en þeim sjálfum og forráðamönnum þeirra, nema nauðsyn beri til vegna flutnings nemandi milli skóla. Þó skal heimilt að veita öðrum þessar upplýsingar vegna fræðilegra rannsókna, enda sé krafist fullrar þagnarskyldu.

65. gr. hljóðar svo:

Menntamálaráðuneytið getur veitt einstökum fræðsluundæmum, skólahverfum og opinberum kennslustofnunum heimild til að starfrækja tilraunaskóla eða gera tilraunir með ákveðna þætti skólastarfs með undanþágu frá ákvæðum laga og reglugerða, svo sem um námsskrá, starfstíma skóla, kennslutilhögun, kennslumagn, skipun nemenda á tiltekin skólastig o. s. frv., enda brjóti slíkar undanþágur ekki í bág við 2. gr. þessara laga eða þrengi hlutverk grunnskóla frá því, sem þar er gert ráð fyrir.

Ef kostnaður við tilraunaskóla fer fram úr því, sem greiða á til hans skv. lögum, skiptist það, sem unfram er, að hálfu milli ríkisins og viðkomandi aðila, enda hafi menntamálaráðuneytið samþykkt árlega kostnaðaráætlun fyrir fram.

67. gr. hljóðar svo:

Hlutverk ráðgjafar- og sálfræðiþjónustu er:

- a) að nýta sálfræðilega og uppeldisfræðilega þekkingu í skólastarfi;
- b) að vera ráðgefandi um umbætur í skólastarfi, sem verða mættu til að fyrirbyggja geðræn vandkvæði;
- c) að annast rannsókn á afbrigðilegum nemendum og þeim, sem ekki nýtast hæfileikar í námi og starfi;
- d) að leiðbeina skólastjórum, kennurum og foreldrum um kennslu, uppeldi og meðferð nemenda, sem rannsakaðir eru (sbr. c-lið);
- e) að taka til meðferðar nemendur, sem sýna merki geðrænna erfiðleika, og leiðbeina foreldrum og kennurum um meðferð þeirra;
- f) að annast hæfniprófanir og ráðgjöf í sambandi við náms- og starfsval unglunga;
- g) að annast ýmis rannsóknarstörf og athuganir í sambandi við ráðgjafarþjónustuna.

73. gr. hljóðar svo:

Um heilsuvernd í grunnskóla fer eftir lögum nr. 61/1957, um heilsuvernd í skólum, og reglugerð nr. 214/1958 með áorðnum breytingum. Sá aðili, sem falin er stjórn heilsuverndar í skólum, skal hafa samráð við fræðslustjóra um skipulagningu heilsuverndar í skólum fræðsluumdæmisins á skólaárinu. Enn fremur skal, í upphafi skólaárs og í samráði við skólustjóra, setja starfsliði heilsuverndar, sem í skóla starfar, svo sem skólalækni, hjúkrunarkonu og tannlækni, fastan starfstíma í skólanum.

Sé heilsugæslustöð í námunda við grunnskóla, er heimilt að fela henni að annast heilsuvernd nemenda, skv. lögum um heilbrigðisþjónustu, nr. 56/1973.

Skólustjóra ber að fylgjast með því, að starfsfólk heilsuverndar ræki störf sín í skólanum í samræmi við þá vinnuáætlun, sem sett hefur verið skv. framangreindu.

74. gr. hljóðar svo:

Heimilt er sveitarfélögum að setja á stofn við grunnskóla og undir sömu stjórn forskóla fyrir 6 ára börn, eða 5 og 6 ára börn, enda samþykki menntamálaráðuneytið starfsáætlun, húsnæði og annan aðbúnað skólans. Rekstrarkostnaður við forskólahald greiðist á sama hátt og við almenna grunnskóla. Við forskólann skulu starfa kennarar, sem lokið hafa viðurkenndu kennaraprófi, og skulu þeir ráðnir og launaðir eftir sömu reglum og kennarar við 1.—6. bekk grunnskóla. Kennarar, sem hlotið hafa viðurkennda viðbótarmenntun fyrir forskólakennara, skulu ganga fyrir um rétt til starfsins. Heimilt er að ráða að forskóla fóstrur eða aðra starfsmenn með viðurkennda menntun, sem henta þykir. Slíkir starfsmenn skulu ráðnir og launaðir af sömu aðilum og kennarar, og fer um launakjör þeirra eftir kjarasamningum eða dómi kjaradóms.

Heimilt er að nota til forskólahalds skólahúsnæði grunnskóla.

Óheimilt er einkaaðila að reka skóla fyrir börn undir skólaskyldualdri nema með leyfi fræðslustjóra.

76. gr. hljóðar svo:

Ríkissjóður greiðir eða endurgreiðir sveitarfélögum launakostnað vegna almennrar kennslu í grunnskólum, er leiðir af framkvæmd námsskrár með þeirri skólaskipan og því kennslufyrirkomulagi í hverju skólhverfi, sem ákveðið hefur verið skv. 16. gr.

Fjöldi kennslustunda, sem ríkissjóður greiðir eða endurgreiðir, skal miða við heildarfjölda nemenda, er stunda nám samtímis í grunnskólum hvers skólhverfis, og annast skólanefnd skiptingu milli einstakra skóla.

Hámarksfjöldi kennslustunda á kennsluviku skal miða við það, sem hér segir: Séu nemendur samtímis í grunnskóla:

- a) allt að 20, verði kennslustundir á hvern nemanda 3,
- b) 21—100, verði kennslustundir 20, og að auki 2 á hvern nemanda,
- c) 101—350, verði kennslustundir 60, og að auki 1.6 á hvern nemanda,
- d) fleiri en 350, verði kennslustundir 130, og að auki 1.4 á hvern nemanda.

Sé meðaltal kennslutíma í bekkjardeildum grunnskóla annað en meðaltal kennslutíma, 32.2 kennslustundir (40. mín.), breytist hámark kennslustundafjölda, sbr. a-d-lið hér að framan, í réttu hlutfalli við það frávik.

Til kennslutíma skal hvorki telja kennslustundir utan námsskrár né kennslustundir umfram þann tíma, sem ákveðinn er í 44. gr., nema hvað verja má allt að einni stund á viku á hverja 30 nemendur í 5.—9. bekk grunnskóla til reglubundins hópnáms í bókasafni undir leiðsögn kennara.

Sé víxlkennsla (skiptikennsla) bekkja viðhöfð um tiltekinn tíma í skólhverfi og árlegur námstími af þeim sökum skertur, má vikulegur kennslutími þeirra nemenda vera allt að 15% lengri en ákvæði 44. gr. mæla fyrir um.

Leiði skipting bekkja vegna verklegrar kennslu að jafnaði til fleiri en þeirra 3 stunda á viku í 3.—9. bekk, sem reiknað er með hér að framan, eykst kennslu-

stundafjöldinn í samræmi við það, enda séu þá að jafnaði eigi færri en 12 nemendur saman í námshópi.

Auk þess sem talið er hér að framan, greiðir ríkissjóður að fullu kennslustundir vegna sundkennslu, viðurkenndrar sjúkrakennslu og forfallakennslu.

Verði kennslu samkvæmt námsskrá, svo og nauðsynlegri hjálparkennslu, eigi komið fyrir innan þeirra marka, sem tilgreind eru hér að framan, sakir óhentugrar stærðar aldursárganga eða af öðrunum gildum ástæðum, skal bæta við stundafjöldinn því, sem til þarf. Slík viðbót er hverju sinni háð samþykki fræðslustjóra, sem í hlut á, og menntamálaráðuneytisins.

Fullnoti grunnskóli ekki hámark kennslustunda þeirra, er honum ber samkvæmt lögum þessum, getur skólastjóri varið allt að 75% mismunarins, þó mest 1% af hámarki kennslustundafjölda skólans, til aukinnar kennslu eða annarra þarfa skólans.

Sé rekið útibú frá skóla, sbr. 4. gr., skulu því og aðalskóla, hvoru í sínu lagi, ætlaðar kennslustundir.

Séu kennslustundir og aðrar starfsstundir við skóla með samþykki skólanefndar fleiri en samrýmist ákvæðum þessarar og 77. greinar, eða sérstakri heimild menntamálaráðuneytisins, greiðist kostnaður þeirra vegna úr sveitarsjóði.

Verði af hálfu menntamálaráðuneytisins eða með þess samþykki gerðar breytingar á námsefni eða skólahaldi, breytast reglur um stundafjölda til samræmis.

85. gr. hljóðar svo:

Af launa- og rekstrarkostnaði fræðsluskrifstofu skal eftirfarandi greiðast úr ríkissjóði:

- a) Föst laun fræðslustjóra.
- b) Árlegt framlag, er að hámarki miðist við nemendafjölda í grunnskólum umdæmisins, þannig að á fyrstu 2200 nemendum komi 1.4 stundir á nemanda og 0.4 stundir á nemanda eftir það. Við greiðslu úr ríkissjóði skal hver stund greidd með dagvinnutímakaupi í meðallaunaflokki kennara á grunnskólastigi. Framlag þetta er háð jafnháu framlagi þeirra landshlutasamtaka, sem í hlut eiga.
- c) Helmingur kostnaðar við ráðgjafar- og sálfræðiþjónustu, sem stofnað er til með samþykki menntamálaráðuneytisins.
- d) Helmingur húsaleigu, án ljóss og hita, fyrir starfsemi fræðsluskrifstofu, sem samþykkt hefur verið af menntamálaráðuneytinu.
- e) Helmingur ferðakostnaðar fræðslustjóra í embættiserindum, samkvæmt reglun, sem menntamálaráðuneytið setur.

Verði af samningum samkvæmt 15. gr. um, að skrifstofa landshlutasamtaka eða starfsdeilda innan þeirra annist störf fyrir fræðsluskrifstofu gegn greiðslu, skal hluti ríkissjóðs greiðast af fjárframlögum samkvæmt þessari grein.

Í framlagi ríkissjóðs til fræðsluskrifstofu felst m. a. sá hluti, er ríkissjóður greiðir í sérfræðilegri skipulagningu skólabókasafna og eftirlit með þeim. Kostnaður við fræðsluskrifstofu greiðist af báðum aðilum mánaðarlega, samkvæmt áætlun, sem gera skal árlega.

Að öðru leyti en að framan greinir tekur ríkissjóður ekki þátt í launa- og rekstrarkostnaði fræðsluskrifstofu.